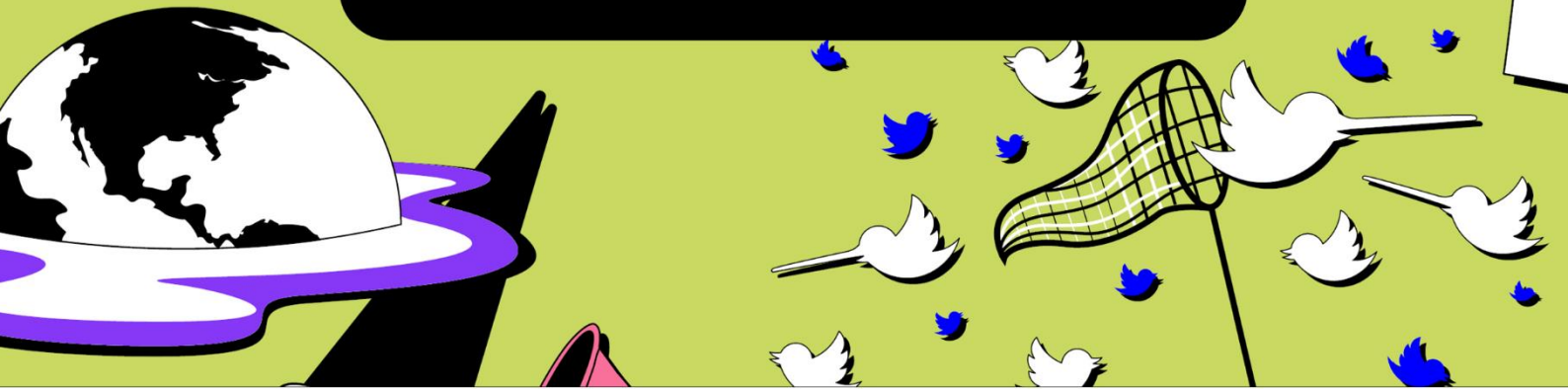

LÄRARHANDLEDNING

INNEHÅLL

Introduktion.....	3
Skolans styrdokument.....	3
Agenda 2030.....	4
Hur är materialet utformat?.....	5
#EDUCATION.....	6
Uppgift 1: Ta reda på mer om världen!.....	6
Uppgift 2: Resonera mera!.....	7
Uppgift 3: Fördjupa dig!.....	7
Facit och svarsförslag.....	8
#GENDEREQUALITY.....	9
Uppgift 1: Ta reda på mer om världen!.....	9
Uppgift 2: Resonera mera!.....	10
Uppgift 3: Fördjupa dig!.....	10
Facit och svarsförslag.....	11
#HUMANRIGHTS.....	12
Uppgift 1: Ta reda på mer om världen!.....	12
Uppgift 2: Resonera mera!.....	13
Uppgift 3: Fördjupa dig!.....	13
Facit och svarsförslag.....	14
#CLIMATEACTION.....	15
Uppgift 1: Ta reda på mer om världen!.....	15
Uppgift 2: Resonera mera!.....	16
Uppgift 3: Fördjupa dig!.....	17
Facit och svarsförslag.....	18
#NOPOVERTY.....	19
Uppgift 1: Ta reda på mer om världen!.....	19
Uppgift 2: Resonera mera!.....	20
Uppgift 3: Fördjupa dig!.....	20

Facit och svarsförslag.....	21
#NATURE4LIFE	22
Uppgift 1: Ta reda på mer om världen!.....	22
Uppgift 2: Resonera mera!.....	23
Uppgift 3: Fördjupa dig!.....	23
Facit och svarsförslag.....	24
#ZEROHUNGER	25
Uppgift 1: Ta reda på mer om världen!.....	25
Uppgift 2: Resonera mera!.....	26
Uppgift 3: Fördjupa dig!.....	26
Facit och svarsförslag.....	27
#PEACE	28
Uppgift 1: Ta reda på mer om världen!.....	28
Uppgift 2: Resonera mera!.....	29
Uppgift 3: Fördjupa dig!.....	29
Facit och svarsförslag.....	30
#HEALTH	31
Uppgift 1: Ta reda på mer om världen!.....	31
Uppgift 2: Resonera mera!.....	32
Uppgift 3: Fördjupa dig!.....	33
Facit och svarsförslag.....	34
#HUMANITY	35
Uppgift 1: Ta reda på mer om världen!.....	35
Uppgift 2: Resonera mera!.....	36
Uppgift 3: Fördjupa dig!.....	36
Facit och svarsförslag.....	37
Utvecklat för utbildning.....	38
Om UNDP.....	38

INTRODUKTION

Blirvärldenbättre.se är framtagen för att ge ungdomar verktyg att enklare förstå utvecklingen i världen. Att kunna reflektera över läget i världen bidrar till en nyanserad världsbild och är något som gynnar elevers lärande i alla skolans ämnen.

Individuella framsteg kan enkelt följas på plattformen och innehållet är utvecklat för att kunna användas som lektionsmaterial i skolan. För dig som lärare finns här en lärarhandledning med konkreta övningar förankrade i Skolverkets allmänna mål.

Det pedagogiska materialet i den här lärarhandledningen är kopplat till blirvärldenbättre.se och syftar till att ge elever:

- Fördjupad förståelse för mänskliga rättigheter och miljö.
- Fördjupad förståelse för Agenda 2030.
- Idéer kring vad elever kan göra för att påverka en hållbar utveckling i positiv riktning.

SKOLANS STYRDOKUMENT

Innehållet är väl förankrat i Skolverkets allmänna mål för gymnasieskolan, där det till exempel uttrycks:

“Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som utbildning ska gestalta och förmedla.” (Gy 11)

I flera ämnen i kursplanerna på gymnasiet finns dessutom stöd för att arbeta med mänskliga rättigheter och hållbarhetsfrågor ur olika perspektiv, särskilt för lärare som undervisar i Samhällskunskap 1–3, Svenska 1–3 samt Retorik och Skrivande, Geografi 1–2, Religionskunskap 1–2, Naturkunskap 1b-2, Företagsekonomi 1 och specialisering.

Materialet kan också ingå i valbara kurser som Internationell ekonomi och Internationella relationer.

De pedagogiska övningarna är utformade för att kunna användas i ämnesövergripande undervisning och för gymnasiearbetet (särskilt de fördjupade diskussionerna) Övningarna tar sin utgångspunkt i läroplanen och varje övning beskrivs utifrån syfte, metod och tid för att du som lärare snabbt ska kunna få en överblick av innehållet. Övningarna är varierande för att möjliggöra olika lärostilar och tidsramar, en del är introducerande och andra mer omfattande.

Vidare talar läroplanen om vikten av att identifiera sig med andra människor utanför Sverige och ge eleverna ökad empati, något som också UNDP vill bidra till:

“Skolan ska också främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Läroplanen säger att: “... ett internationellt perspektiv är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang och för att skapa internationell solidaritet.”

Skolverket betonar dessutom fem saker som lärande för hållbar utveckling karaktäriseras av, och som stämmer väl överens med vad UNPD också vill uppmuntra till:

- Demokratiska arbetssätt
- Kritiskt tänkande
- Ämnesövergripande samarbeten
- Mångfald av pedagogiska metoder
- Delaktighet och inflytande från eleverna

AGENDA 2030

Globala målen för hållbar utveckling, som varje övning utgår ifrån, ger också ett tydligt uppdrag att arbeta med globala hållbarhetsfrågor i skolan. För dig som lärare finns ett specifikt uppdrag i Globala målen, genom delmål 4.7, som handlar om att alla studerande ska få de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling.

Det kan ske genom utbildning kring bland annat hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, främjande av en kultur av fred, icke-våld och globalt medborgarskap samt värdesättande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling. I det här materialet lyfter vi särskilt frågor som rör en mångfald av ämnesområden som bland annat utbildning, jämställdhet och klimat.

HUR ÄR MATERIALET UTFORMAT?

- Lärarhandledningen är kopplad till den digitala plattformen [blirvärldenbättre.se](https://blirvarldenbättre.se) och tillgång till plattformen är en förutsättning för att eleverna ska kunna utföra majoriteten av övningarna.
- Lärarhandledningen innehåller 10 övningar som i sin tur är uppdelade i tre uppgifter: "Ta reda på mer om världen", "Resonera mera!" och "Fördjupa dig".
- Alla övningar beskriver syfte, metod, tidsåtgång, läroplansmål och koppling till Agenda 2030, för att du som lärare lättare ska få en överblick och se hur övningen kan passa in i din ordinarie undervisning.
- Lärarhandledningen innehåller en mångfald av övningar och arbetssätt att välja mellan för att tillgodose olika inlärningsmodeller och övningarna är utformade för att vara lättillgängliga och användarvänliga (självinstruerande) med öppna frågor som uppmuntrar till reflektion och dialog.

Lycka till och vi hoppas att lektionerna blir givande!

/UNDP Sverige

#EDUCATION

Syfte: Att få fördjupad förståelse för hur utbildning bidrar till utveckling på olika plan.

Metod: Sök fakta på blirvärldenbättre.se och få en fördjupad kunskap om global utveckling genom att läsa, skriva, reflektera och argumentera.

Läroplansmål: Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse.

Globala målen: [4. God utbildning för alla](#)

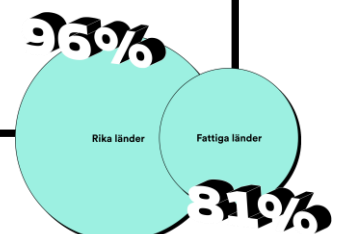
Tid: 60-90 min

UPPGIFT 1: TA REDA PÅ MER OM VÄRLDEN!

INSTRUKTION:

- Dela dokumentet med uppgifterna till eleverna och låt dem lösa uppgiften med hjälp av blirvärldenbättre.se. Alla svar finns på de klickbara faktakorten.
- Följ upp med en genomgång av svaren. Är det något särskilt som eleverna vill diskutera vidare? Vad är de nyfikna på?
  - 1) De flesta barn går i grundskola i dag men det skiljer sig mycket mellan fattiga och rika länder. Hur stor är skillnaden?
  - 2) Hur stor andel av världens analfabeter är kvinnor?
  - 3) Ge tre exempel på teknologiska framsteg som förändrar människans liv.
  - 4) Hur mycket ökar inkomsten med varje år av utbildning?
  - 5) Hur många år längre går man i skolan i Kanada jämfört med Haiti?

UPPGIFT 2: RESONERA MERA!

“Ökad tillgång till internet lyfter människor och länder ur fattigdom!”

INSTRUKTION:

- Var i grupper om 3-4 personer.
- Kom på så många argument som ni kan som stödjer detta påstående.
- En i gruppen ansvarar för att skriva de argument som gruppen kommer fram till. Diskutera frågan i 15 minuter.
- Välj de tre bästa argumenten och diskutera i helklass.

UPPGIFT 3: FÖRDJUPA DIG!

INSTRUKTION:

- Arbeta i par eller enskilt och använd källan till [“The Atlantics lista”](#) som ni hittar under Källor+ på blirvarldenbättre.se under faktakortet “Den tekniska utvecklingen går allt snabbare”.
- Läs igenom The Atlantics lista över mänsklighetens 50 viktigaste tekniska framsteg efter hjulet uppfanns. Välj bland listans 50 framsteg och gör en egen topp-10-lista över de viktigaste tekniska genombrotten. Motivera dina svar. Dela sedan dina topp 3 i grupp.

Svara på frågorna:

- 1) Var det något som du särskilt reagerade på i Atlantics lista?
- 2) Vilka tekniska framsteg har ägt rum under din livstid?
- 3) Hur kan teknik och innovationer bidra till en mer rättvis värld?

FACIT OCH SVARSFÖRSLAG

UPPGIFT 1:

- 1) 96% i rika länder och 81% i fattiga länder
- 2) Två tredjedelar
- 3) Tex: Bromsmedicin mot HIV, Starkare vete som fördubblar skörden, effektivare solceller
- 4) 9%
- 5) 7 år längre

Källa: Alla källor finns listade under "Källor+" på respektive frågekort på www.blirvarldenbättre.se

UPPGIFT 2:

Svaren skulle kunna vara:

- Alla skulle kunna få tillgång till all utbildning i hela världen oavsett hur rik man är och var man bor.
- Tillgång till ett fritt internet är en demokratifråga.
- Statistik visar att man får högre lön när man studerat.
- Utbildning och längre livslängd hör ihop.
- Det är med hjälp av internet man kan känna ett globalt medborgarskap (känna ansvar för andra delar av världen)
- Ett fritt internet gör det lättare att engagera sig i viktiga samhällsfrågor
- Fritt internet öppnar möjligheter för fler kvinnor att utbilda (tex unga mödrar som inte kan vara i skolan)
- Låt eleverna redovisa sina topp 3 val i helklass och jämföra sina svar. Kom ihåg att be eleverna motivera sina svar väl. Vilket tekniskt framsteg var viktigaste enligt klassen?

#GENDEREQUALITY

Syfte: Att få fördjupad förståelse för hur jämställdhet bidrar till utveckling.

Metod: Sök fakta på blirvarldenbättre.se och få en fördjupad kunskap om global utveckling genom att läsa, skriva, reflektera och argumentera.

Läroplansmål: Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av

kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling.

Globala målen: [5. Jämställdhet](#)

Tid: 60–90 min

UPPGIFT 1: TA REDA PÅ MER OM VÄRLDEN!

INSTRUKTION:

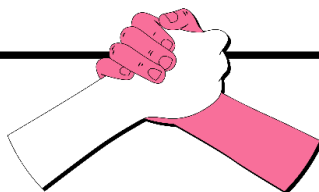
- Dela dokumentet med uppgifterna till eleverna och låt dem lösa uppgiften med hjälp av blirvarldenbättre.se. Alla svar finns på de klickbara faktakorten.
  - Följ upp med en genomgång av svaren. Är det något särskilt som eleverna vill diskutera vidare?
- 1) Med hur många procent minskade mödradödligheten mellan år 2000 och 2017?
  - 2) Vilket var det första landet i världen som reserverade platser i parlamentet för kvinnor för att jämna ut könsskillnader.
  - 3) Hur stor del av alla män och kvinnor i världen tycker att män är bättre chefer än kvinnor?
  - 4) Hur många kvinnor i världen lever i samhällen där våldtäkt inom äktenskapet inte är olagligt?
  - 5) I dagens takt, hur många år kommer det dröja tills vi har ekonomisk jämställdhet i världen?

UPPGIFT 2: RESONERA MERA!

“Jämställda samhällen är tryggare, rikare och hälsosammare”

INSTRUKTION:

- Var i grupper om 3–4 personer.
- Kom på så många argument som ni kan som stödjer detta påstående.
- En i gruppen ansvarar för att skriva de argument som gruppen kommer fram till. Diskutera frågan i 15 minuter.
- Välj de tre bästa argumenten och diskutera i helklass.

UPPGIFT 3: FÖRDJUPA DIG!

INSTRUKTION:

- Arbeta i par eller enskilt och använd källan till World Economic Forum som ni hittar under Källor+ på blirvarldenbättre.se under faktakortet “Ingen utveckling utan jämställdhet”.
- Studera topp 10-listan över världens mest jämställda länder: “Global Gender Gap Index”. Titta sedan på de tio bästa länderna. Var det några av ländernas placering som förvånade er?
- Ladda ner hela listan här: www.weforum.org/reports/global-gender-gap-report-2022. Vilka länder ligger i botten? Hur tror du det är att leva som kvinna i de länderna?
- Ta reda på tre faktorer som möjliggjort att ländernas jämställdhet förbättrats. (Utgå gärna från rapporten)
- Presentera sedan era tre faktorer i helklass.

FACIT OCH SVARSFÖRSLAG

UPPGIFT 1:

- 1) 38%
- 2) Argentina 1991
- 3) 40%
- 4) 3 miljarder
- 5) 200 år

Källa: Alla källor finns listade under "Källor+" på respektive frågekort på www.blirvärldenbättre.se

UPPGIFT 2:

Svaren skulle kunna vara:

- Om kvinnor också får jobba får familjer dubbelt så mycket inkomst.
- Våld mot kvinnor har minskat.
- Högre inkomst innebär ofta bättre tillgång till vård.
- Högre inkomst betyder att det är lättare att utbilda sig vidare speciellt i länder (de flesta) där utbildning kostar.
- Sexuella rättigheter ökar.
- I de samhällen där kvinnor förvägras utbildning och jobb utnyttjas bara 50% av landets potential.

#HUMANRIGHTS

Syfte: Att få fördjupad kunskap för hur det ser ut i världen kring mänskliga rättigheter.

Metod: Sök fakta på blirvarldenbättre.se och få en fördjupad kunskap om global utveckling genom att läsa, skriva, reflektera och argumentera.

Läroplansmål: Människolivets okränkbarhet, individens frihet och

integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som utbildningen ska gestalta och förmedla.

Globala målen: [10. Minskad ojämlikhet](#)

Tid: 60-90 min

UPPGIFT 1: TA REDA PÅ MER OM VÄRLDEN!

INSTRUKTION:

- Dela dokumentet med uppgifterna till eleverna och låt dem lösa uppgiften med hjälp av blirvarldenbättre.se. Alla svar finns på de klickbara faktakorten.
  - Följ upp med en genomgång av svaren. Är det något särskilt som eleverna vill diskutera vidare? Blev de förvånade över något svar?
- 1) 2021 fick Sverige sin första kvinnliga statsminister. Hur är fördelningen mellan män och kvinnor i världens parlament (riksdag)?
  - 2) Hur många procent mindre tjänar kvinnor än män generellt globalt sett?
  - 3) Fler människor än någonsin är på flykt. Ungefär hur stor andel av alla människor på flykt är barn?
  - 4) Homosexuellas rättigheter är en mänsklig rättighet. När blev samkönade äktenskap tillåtet i Indien?

UPPGIFT 2: RESONERA MERA!

“Under 2010-talet har den demokratiska utvecklingen i världen stagnerat.”

INSTRUKTION:

- Var i grupper om 3-4 personer.
- Kom på så många förslag ni kan på hur demokrati kan stärkas?
- En i gruppen ansvarar för att skriva de argument som gruppen kommer fram till. Diskutera frågan i 15 minuter.
- Välj de tre bästa argumenten och diskutera i helklass. Svara på frågan:
  - *Vilka demokratiska rättigheter är hotade i Sverige?*

UPPGIFT 3: FÖRDJUPA DIG!

INSTRUKTION:

- Arbeta i grupper om 3 - 4 och använd källan till UNHCR:s Refugee Data Finder som ni hittar under Källor + på blirvarldenbättre.se under faktakortet “Över 1% procent av mänskligheten är på flykt”.
- Scrolla ner en bit på sidan till översikten kring vilka länder flest människor flyr ifrån. Välj tre av länderna på listan och ta reda på varför människor har tvingats på flykt från dessa länder.
- Ladda ner FN:s allmänna förklaring om mänskliga rättigheter [här](#). FN:s generalförsamling antog och kungjorde förklaringen den 10 december 1948. Förklaringen består av 30 artiklar som gemensamt uttrycker alla människors grundläggande och universella fri- och rättigheter. Vilka mänskliga rättigheter tror ni kan vara svåra att tillgodose för människor på flykt och varför?
- **Presentera** sedan era lärdomar för resten av klassen. Använd gärna en PowerPoint för visuellt stöd. (max 5 min)

FACIT OCH SVARSFÖRSLAG

UPPGIFT 1:

- 1) 76% män och 24% kvinnor
- 2) 23% mindre
- 3) Ca 42 %
- 4) 2018

Källa: Alla källor finns listade under "Källor+" på respektive frågekort på www.blirvarldenbättre.se

UPPGIFT 2:

Svaren skulle kunna vara:

- Lagar måste skydda demokratin från att falla sönder.
- Fri press som tillåts kritisera makten.
- Yttrandefrihet och demonstrationsfrihet.
- Respekt för de mänskliga rättigheterna.
- Fria val där alla partier har samma möjligheter.
- Transparens när det gäller politiska beslut, myndigheters verksamhet.
- Antikorruption.
- Tillåta politisk opposition.

#CLIMATEACTION

Syfte: Att få fördjupad kunskap och engagemang för klimatfrågan.

Metod: Sök fakta på blirvarldenbättre.se och få en fördjupad kunskap om global utveckling genom att läsa, skriva, reflektera och argumentera.

Globala målen: [13. Bekämpa klimatförändringarna](#)

Läroplansmål: Ett internationellt perspektiv är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang och för att skapa internationell solidaritet.

Tid: 60–90 min

UPPGIFT 1: TA REDA PÅ MER OM VÄRLDEN!

INSTRUKTION:

- Dela dokumentet med uppgifterna till eleverna och låt dem lösa uppgiften med hjälp av blirvarldenbättre.se. Alla svar finns på de klickbara faktakorten.
  - Följ upp med en genomgång av svaren. Är det något särskilt som eleverna vill diskutera vidare? Blev de förvånade över något svar?
- 1) Vilka följder har klimatförändringar fått för staden Chennai i Indien?
  - 2) Vad har klimatkrisen fått för effekt på miljonstaden Sao Paulo i Brasilien?
  - 3) Vad har klimatförändringarna fått för effekt på Australien?
  - 4) Över hälften av all skog finns i bara fem länder, vilka?
  - 5) Sedan 1970-talet har jordens befolkning fördubblats, men hur mycket har konsumtionen ökat?

UPPGIFT 2: RESONERA MERA!

“Om temperaturökningen ska hållas på en nivå där jorden fortfarande går att leva på, så måste vi göra förändringar inom alla områden vi kan”

Huvudansvaret måste givetvis ligga hos de stora aktörerna som till exempel FN, EU, stater och företag men även det vi gör på individnivå spelar roll.

INSTRUKTION:

- Arbeta i grupper om 3–4 personer.
- Diskutera och skriv ner de förändringar som enligt er skulle ha störst effekt på klimatet? Tänk både globalt och lokalt. Gå gärna in på www.globalamalen.se för inspiration. Motivera era svar väl!
- En i gruppen ansvarar för att skriva de argument som gruppen kommer fram till. Diskutera frågan i 15 minuter.
- Välj de tre bästa argumenten och diskutera i helklass.

UPPGIFT 3. FÖRDJUPA DIG!

INSTRUKTION:

- Arbeta i grupp och använd källan "For small island nations, climate change is not a threat, it's already here" som ni hittar under Källor + på blirvarldenbättre.se under faktakortet "Klimatförändringar skapar mer orättvisa".
- Se UNDP:s film "[Waters of Paradise – Adapting to Climate Change in the Maldives](#)"

Svara på frågorna:

- 1) Vad har klimatförändringarna fått för effekt på Maldiverna?
- 2) Hur har invånarna i filmen gjort för att anpassa sig?
- 3) Kom på så många sätt som möjligt som världen kan agera för att hjälpa de klimatutsatta önationerna?

Muntlig framställning:

Ni är nu representanter för en lite önation. Ni får möjlighet att i FN föra landets talan. Håll ett ca fem minuter långt anförande där ni beskriver klimatutmaningarna och lyfter fram de åtgärder som krävs.

FACIT OCH SVARSFÖRSLAG

UPPGIFT 1:

- 1) Inget regn på 193 dagar, svår vattenbrist i staden, värmebölja
- 2) Torka och vattenbrist
- 3) Skogsbränder
- 4) Brasilien, Kina, Kanada, Ryssland, USA
- 5) Fyrdubblats

Källa: Alla källor finns listade under "Källor+" på respektive frågekort på www.blirvarldenbättre.se

UPPGIFT 2:

Några förslag till dig som lärare:

- Ställa om till en fossilfri industri.
- Hårdare miljölagstiftning.
- Bygga hållbara städer.
- Hållbar energi.
- Handla klimatsmart mat.
- Hållbara transporter.
- Tänka på vad du äter och konsumerar.
- Hållbart resande.

#NOPOVERTY

Syfte: Att få fördjupad förståelse för fattigdomsfrågor i världen och vilka utmaningar och möjligheter som finns.

Metod: Sök fakta på blirvärldenbättre.se och få en fördjupad kunskap om global utveckling genom att läsa, skriva, reflektera och argumentera.

Läroplansmål: Skolan ska bidra till att elever får en identitet som kan relateras

till inte bara det specifikt svenska utan också det nordiska, det europeiska och ytterst det globala. Internationella kontakter och utbildningsutbyte med andra länder ska främjas.

Globala målen: [1. Ingen fattigdom](#)

Tid: 60–90 min

UPPGIFT 1: TA REDA PÅ MER OM VÄRLDEN!

INSTRUKTION

- Dela dokumentet med uppgifterna till eleverna och låt dem lösa uppgiften med hjälp av blirvärldenbättre.se. Alla svar finns på de klickbara faktakorten.
  - Följ upp med en genomgång av svaren. Är det något särskilt som eleverna vill diskutera vidare? Reagerade de på något?
- 1) Vad är gränsen för extrem fattigdom i dollar per dag?
  - 2) Hur många procent av världens befolkning lever i extrem fattigdom idag?
  - 3) På första gången på årtionden har nu andelen fattiga ökat igen, vad beror det framför allt på?
  - 4) I vilken världsdel bor de flest fattiga i världen?
  - 5) Vilket år förutspår Världsbanken att Asiens extrema fattigdom kan utrotas?

UPPGIFT 2: RESONERA MERA!

“Fattigdom handlar inte bara om pengar!”

INSTRUKTION:

- Arbeta i grupper om 3–4 personer.
- Kom på så många argument som ni kan som stödjer påståendet ovan.
- En i gruppen ansvarar för att skriva de argument som gruppen kommer fram till. Diskutera frågan i 15 minuter.
- Välj de tre bästa argumenten och diskutera i helklass.

UPPGIFT 3: FÖRDJUPA DIG!

INSTRUKTION:

- Arbeta grupper om tre och använd källan som ni hittar under Källor + på blirvarldenbättre.se under faktakort “Fattigdom handlar inte bara om pengar”.
- Läs mer om multidimensionell fattigdom på länken: <https://feature.undp.org/multidimensional-poverty/>
- Läs berättelser om Silvia från Honduras, Amina från Libyen och Nelly från Peru (på samma länk som punkten ovan). Välj en person var att läsa om (texten är på engelska). Återberätta om den person ni läst om för varandra.
- Diskutera följande tre frågor:
  - 1) Vilka utmaningar står era personer inför?
  - 2) Finns det något hoppfullt att ta fasta på i deras berättelser?
  - 3) Vad tror du det finns det för lösningar på de utmaningarna som beskrivs i berättelserna?

FACIT OCH SVARSFÖRSLAG

UPPGIFT 1:

- 1) 1,9 dollar
- 2) 10%
- 3) Covid 19-pandemin
- 4) Afrika
- 5) 2030

Källa: Alla källor finns listade under "Källor+" på respektive frågekort på www.blirvarldenbättre.se

UPPGIFT 2:

Svaren skulle kunna vara:

- Hälsa
- Utbildning
- Levnadsstandard
- Brist på information
- Brist på teknik
- Rörelsefriheten är begränsad
- Brist på jämställdhet
- Lågt demokratiskt inflytande

#NATURE4LIFE

Syfte: Att få fördjupad förståelse och kunskap i frågor som rör miljömässig hållbar utveckling och biologisk mångfald.

Metod: Sök fakta på blirvarldenbättre.se och få en fördjupad kunskap om global utveckling genom att läsa, skriva, reflektera och argumentera.

Läroplansmål: Miljöperspektivet i undervisningen ska ge eleverna insikter

så att de kan dels själva medverka till att hindra skadlig miljöpåverkan, dels skaffa sig ett personligt förhållningssätt till de övergripande och globala miljöfrågorna.

Globala målen: [14: Hav och marina resurser](#), [15: Ekosystem och biologisk mångfald](#)

Tid: 60–90 min

UPPGIFT 1: TA REDA PÅ MER OM VÄRLDEN!

INSTRUKTION:

- Dela dokumentet med uppgifterna till eleverna och låt dem lösa uppgiften med hjälp av blirvarldenbättre.se. Alla svar finns på de klickbara faktakorten.
  - Följ upp med en genomgång av svaren. Är det något särskilt som eleverna vill diskutera vidare? Reagerade de på något?
- 1) Hur många arter riskerar utrotning just nu?
  - 2) Hur stor del av världens korallrev riskerar att dö ut?
  - 3) Varför har knölvalen återhämtat sig så bra på senare tid?
  - 4) Hur stor andel av världens marina områden är skyddade idag?
  - 5) Hur stor del av världens syre producerar haven?

UPPGIFT 2: RESONERA MERA!

"Den biologiska mångfalden i Sverige och världen är hotad!"

INSTRUKTION:

- Var i grupper om 3–4 personer.
- Kompå fem nödvändiga åtgärder för att skydda och bevara mångfalden i havet och på land. Gå gärna till Naturskyddsforeningen eller WWF för inspiration:
  - www.naturskyddsforeningen.se/lar-dig-mer/biologisk-mangfald/
  - www.wwf.se/stoppa-utrotningen/
- En i gruppen ansvarar för att skriva de argument som gruppen kommer fram till. Diskutera frågan i 15 minuter.
- Välj de tre bästa argumenten och diskutera i helklass.

UPPGIFT 3: FÖRDJUPA DIG!

INSTRUKTION:

- Arbeta i par och använd källan som ni hittar under Källor + i faktakort "1 miljon arter riskerar utrotning" på blirvarldenbättre.se.
  - Läs mer om EcoWatch på: www.ecowatch.com/extinct-animals-rediscovered-2647411089.html
- Välj två djur som forskare tidigare trodde var utrotade men som nu har gjort "comeback". Välj sedan två djur var och återberätta om dem för varandra.
- Leta fram ett filmklipp på nätet med era valda djur och visa för varandra.
- Avsluta med att samtala om:

Om du skulle få möjlighet att skydda en djurart vilket djur hade du valt och på vilket sätt skulle du skydda det?
- Skriv ner några av era tankar och dela i helklass

FACIT OCH SVARSFÖRSLAG

UPPGIFT 1:

- 1) 1 miljon
- 2) 33 %
- 3) Den globala handeln med valprodukter förbjöds och gränser sattes för valfångst.
- 4) 17%
- 5) 50%

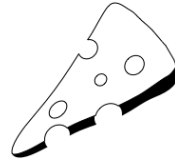
Källa: Alla källor finns listade under "Källor+" på respektive frågekort på www.blirvarldenbättre.se

UPPGIFT 2:

Svaren skulle kunna vara:

- Nationalparker
- Naturskyddsområden
- Bevarande av gammal skog
- Fridlysning av djur
- Kunskapshöjande kampanjer
- Förbud mot överfiske
- Förhindra utsläpp
- Hårdare miljölagstiftning
- Mer undervisning i skolorna om en hållbar framtid

#ZEROHUNGER

Syfte: Att få fördjupad förståelse och kunskap i frågor som rör hunger och en orättvis fördelning på tillgången till mat.

Metod: Sök fakta på blirvärldenbättre.se och få en fördjupad kunskap om global utveckling genom att läsa, skriva, reflektera och argumentera.

Läroplansmål: Ett internationellt perspektiv är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang och för att skapa internationell solidaritet.

Globala målen: [2. Ingen hunger](#)

Tid: 60–90 min

UPPGIFT 1: TA REDA PÅ MER OM VÄRLDEN!

INSTRUKTION:

- Dela dokumentet med uppgifterna till eleverna och låt dem lösa uppgiften med hjälp av blirvärldenbättre.se. Alla svar finns på de klickbara faktakorten.
  - Följ upp med en genomgång av svaren. Är det något särskilt som eleverna vill diskutera vidare? Reagerade de på något?
- 1) Hur stor del av all mat som produceras slängs?
  - 2) Hur stor del av befolkningen i Nordkorea var undernärda 2017?
  - 3) Hur stor del av befolkningen i Haiti var undernärda 2017?
  - 4) På första gången på årtionden har nu andelen undernärda människor i världen ökat igen, vad beror det framför allt på?
  - 5) I vilka två världsdelar är problem med undernäring och matbrist störst?

UPPGIFT 2: RESONERA MERA!

“Många menar att framtidens matsedel kommer se helt annorlunda ut än idag”

INSTRUKTION:

- Var i grupper om 3–4 personer.
- Ge förslag på en veckomatsedel för din skola med fem nya rätter som ni tror vi äter i framtiden! Motivera era svar och förklara varför de är framtidens mat.
- För inspiration läs mer på Naturskyddsföreningens hemsida:
www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/framtidens-mat/
- En i gruppen ansvarar för att skriva de förslag som gruppen kommer fram till. Diskutera frågan i 15 minuter.
- Välj de fem bästa förslagen och dela med er i helklass.

UPPGIFT 3: FÖRDJUPA DIG!

INSTRUKTION:

- Arbeta i par och använd källan som ni hittar under Källor + på blirvarldenbättre.se under faktakort *“En värld utan hunger är möjlig”*.
- Lär er mer om tio trender inom matproduktion. Texten är på engelska:
<https://futurefood.network/the-future-of-food-ten-trends-in-food-sustainability/>
- Hur kan de tio trenderna som ni läst om bidra till att färre människor i världen svälter? Motivera era svar väl.
- Varje par får sedan lyfta fram ett exempel på en förändring som skulle kunna minska svält i världen och som ni kan diskutera om i helklass.

FACIT OCH SVARSFÖRSLAG

UPPGIFT 1:

- 1) 33%
- 2) 47%
- 3) 37,3%
- 4) Covid 19-pandemin
- 5) Afrika och Sydamerika

Källa: Alla källor finns listade under "Källor+" på respektive frågekort på www.blirvarldenbättre.se

UPPGIFT 2:

Svaren skulle kunna vara:

- Alger
- Tång
- Vegetarisk mat
- Vegansk mat
- Larver
- insekter

#PEACE

Syfte: Att få fördjupad förståelse och kunskap om hur fredliga och inkluderande samhällen är en av grundförutsättningarna för en hållbar framtid. Desinformation och falska nyheter kan vara förödande för både människor och samhälle.

Metod: Sök fakta på blirvarldenbättre.se och få en fördjupad kunskap om global utveckling genom att läsa, skriva, reflektera och argumentera.

Läroplansmål: Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. De ska också ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt för att kunna värdera information.

Globala målet: [16. Fredliga och inkluderande samhällen](#)

Tid: 60–90 min

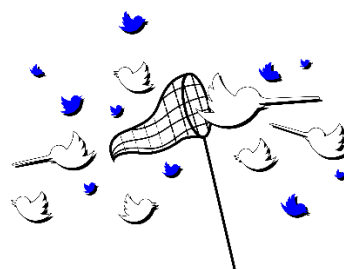
UPPGIFT 1: TA REDA PÅ MER OM VÄRLDEN!

INSTRUKTION:

- Dela dokumentet med uppgifterna till eleverna och låt dem lösa uppgiften med hjälp av blirvarldenbättre.se. Alla svar finns på de klickbara faktakorten.
  - Följ upp med en genomgång av svaren. Är det något särskilt som eleverna vill diskutera vidare? Reagerade de på något?
- 1) Vad blev konsekvenserna av den ryktesspridning som skedde under Ebolautbrottet i den Demokratiska Republiken Kongo 2018?
  - 2) Hur många inlägg varje dag på Facebook handlar om att förneka klimatkrisen?
  - 3) Vad är en bot?
  - 4) Hur många procent av 178 miljoner inlägg om Covid-19 kom från botar under 2020?
  - 5) Var får falska nyheter och desinformation störst spridning?

UPPGIFT 2: RESONERA MERA!

“Desinformation skadar samhället”

INSTRUKTION:

- Var i grupper om 3-4 personer.
- Kom på fem sätt som desinformation skadar ett samhälle. En i gruppen ansvarar för att skriva ner det som gruppen kommer fram till. Diskutera frågan i 15 minuter.
- Dela sedan med er i helklass. Svara på frågan:
  - När hörde du senast om en nyhet med falskt innehåll?

UPPGIFT 3: FÖRDJUPA DIG!

INSTRUKTION:

- Arbeta i par och använd källan som ni hittar under Källor + under faktakort *“Desinformation skadar samhället”* på blirvarldenbättre.se
- Lär er mer om desinformation och se UNDP:s film [“Governments Must Lead Fight Against Coronavirus Misinformation and Disinformation”](#).

Svara på frågorna:

- 1) Enligt filmen så borde man byta ut *“fake news”* till *“information pollution”*. Varför då?
- 2) Förklara begreppen: *“Misinformation”*, *“Disinformation”* och *“Malinformation”*.
- 3) Vilken lösning på problemet föreslår filmen?

FACIT OCH SVARFÖRSLAG

UPPGIFT 1:

- 1) Lokalbefolkningen tappade förtroende för både sjukvårdspersonal och myndigheter.
- 2) 45 000
- 3) Ett dataprogram som utför automatiska uppgifter med syftet att efterlikna mänskligt beteenden på internet.
- 4) 42%
- 5) Sociala medier

Källa: Alla källor finns listade under "Källor+" på respektive frågekort på www.blirvarldenbättre.se

UPPGIFT 2:

Svar som stödjer påståendet: "Desinformation skadar samhället" skulle kunna vara:

- Desinformation påverkar valresultat
- Förtroendet för politiker och makthavare minskar
- Förtroendet för oberoende journalism sjunker
- Människors hälsa kan påverkas av felaktig medicinsk desinformation
- Myndigheters förtroende skadas
- Faktabaserade kunskaper devalveras
- Hot mot journalister och förtroendevalda

#HEALTH

Syfte: Att få fördjupad förståelse och kunskap om hälsoläget i världen.

Metod: Sök fakta på blirvarldenbättre.se och få en fördjupad kunskap om global utveckling genom att läsa, skriva, reflektera och argumentera.

Läroplansmål: Undervisningen i ämnet hälsa ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om människors hälsa och om olika former av hälsofrämjande arbete.

Globala målen: [3. God hälsa och välbefinnande](#)

Tid: 60-90 min

UPPGIFT 1: TA REDA PÅ MER OM VÄRLDEN!

INSTRUKTION:

- Dela dokumentet med uppgifterna till eleverna och låt dem lösa uppgiften med hjälp av blirvarldenbättre.se. Alla svar finns på de klickbara faktakorten.
  - Följ upp med en genomgång av svaren. Är det något särskilt som eleverna vill diskutera vidare? Reagerade de på något?
- 1) Hur många miljoner liv räknas vaccin rädda varje år?
  - 2) Polio var en allvarlig sjukdom under 1900-talet. I vilka två länder finns den fortfarande kvar?
  - 3) Hur många människor saknar tillgång till rent vatten av jordens befolkning på ca 8 miljarder?
  - 4) Hur ser tillgången till säkert dricksvatten ut i det afrikanska landet Uganda?
  - 5) Hur mycket har medellivslängden ökat i världen de senaste 60 åren?

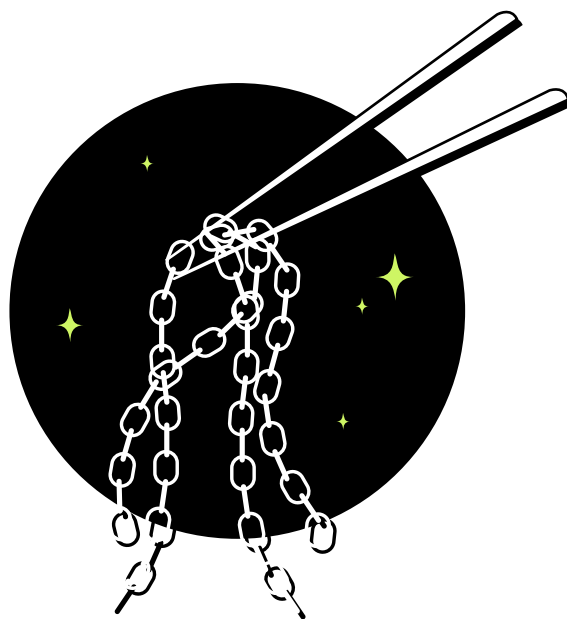

UPPGIFT 2: RESONERA MERA!

“Trots framsteg när det gäller medellivslängd så skiljer det fortfarande mycket mellan fattiga och rika länder”

INSTRUKTION:

- Läs citatet ovan.
- Var i grupper om 3–4 personer och kom på fem påståenden till varför det är så orättvist. Varje mening ska inledas med: *Medellivslängden är lägre i fattiga länder eftersom...*
- En i gruppen ansvarar för att skriva de påståenden som gruppen kommer fram till. Diskutera frågan i 15 minuter.
- Välj era bästa påståenden och dela med er i helklass.

UPPGIFT 3. FÖRDJUPA DIG!

INSTRUKTION:

- Arbeta i par och använd källan som ni hittar under Källor + på faktakort "Miljontals liv" på blirvarldenbättre.se
- Gå in på länken nedan och studera tabellen "Vaccination Innovation"
  - <https://ourworldindata.org/vaccination#vaccines-save-lives>

Svara på frågorna:

- Vilka sjukdomar finns det ännu inte vaccin mot?
- Hur lång tid tog det att utveckla vaccin mot till exempel polio, vattkoppor och mässling? Jämför med vaccinet mot Covid-19.
- Malaria är en sjukdom som har skördat många liv och är fortfarande en dödlig sjukdom. Använd källorna nedan och ta reda på fem viktiga fakta om malaria och ge exempel på vad som görs för att bekämpa sjukdomen idag? Är sjukdomen möjlig att utrota?
- Redovisa era svar i helklass.

Tre bra källor:

- Folkhälsomyndigheten: www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/smittsamma-sjukdomar/malaria/
- WHO: www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/malaria
- UN News från FN: <https://news.un.org/en/story/2021/04/1090542>

FACIT OCH SVARSFÖRSLAG

UPPGIFT 1:

- 1) 2–3 miljoner
- 2) Afghanistan och Pakistan
- 3) 2,2 miljarder
- 4) Bara 7% har tillgång till säkert dricksvatten
- 5) 20 år

Källa: Alla källor finns listade under "Källor+" på respektive frågekort på www.blirvarldenbättre.se

UPPGIFT 2:

Svaren skulle kunna vara:

- Undernäring
- Ojämlighet
- Korruption
- Dåligt fungerande stat
- Brist på sjukhus
- Högt barnadödlighet
- Orättvis fördelning av resurser
- Brist på rent vatten
- Brist på mödravård
- Desinformation kring vaccin
- Brist på jämställdhet

#HUMANITY

Syfte: Att få fördjupad kunskap om befolkningsutvecklingen i världen samt hur internet har fått stora effekter på ekonomisk, demokratisk och mänsklig utveckling.

Metod: Sök fakta på blirvarldenbättre.se och få en fördjupad kunskap om global utveckling genom att läsa, skriva, reflektera och argumentera.

Globala målen: [10. Minskad ojämlikhet](#)

Läroplansmål: Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som utbildningen ska gestalta och förmedla.

Tid: 60-90 min

UPPGIFT 1: TA REDA PÅ MER OM VÄRLDEN!

INSTRUKTION:

- Dela dokumentet med uppgifterna till eleverna och låt dem lösa uppgiften med hjälp av blirvarldenbättre.se. Alla svar finns på de klickbara faktakorten.
  - Följ upp med en genomgång av svaren. Är det något särskilt som eleverna vill diskutera vidare? Reagerade de på något?
- 1) När blev vi en miljard människor på jorden?
  - 2) Hur många är vi idag på jorden?
  - 3) Hur många beräknas vi att bli 2100?
  - 4) Hur stor del av världens befolkning är idag uppkopplade?
  - 5) År 2007 lanserades M-pesa i Kenya och Tanzania. Vad är det?

UPPGIFT 2: RESONERA MERA!

“När vårt välstånd ökar får vi generellt färre barn”

INSTRUKTION:

- Var i grupper om 3–4 personer.
- Kom på tre argument som stödjer påståendet ovan. En i gruppen ansvarar för att skriva ner det som gruppen kommer fram till. Diskutera frågan i 15 minuter.
- Dela med er av svaren i helklass.

UPPGIFT 3. FÖRDJUPA DIG!

INSTRUKTION:

- Arbeta i par och använd källorna under faktakort: “Halva befolkningen är online” på blirvarldenbättre.se. Klicka på Källor+ från The World Bank:
  - <https://data.worldbank.org/indicator/IT.NET.USER.ZS>
- Studera listan över alla länders internetanvändning. Välj fem länder i botten. Resonera kring vad som ligger bakom deras låga siffror.
- Presentera era svar i helklass.
- Avsluta med en diskussion om frågan:

Hur skulle det påverka din vardag om du inte hade tillgång till internet?

FACIT OCH SVARSFÖRSLAG

UPPGIFT 1:

- 1) År 1800
- 2) Cirka 8 miljarder, 2020
- 3) Cirka 11 miljarder människor
- 4) Hälften dvs ca 4 miljarder människor
- 5) En betaltjänst, som Swish ungefär

Källa: Alla källor finns listade under "Källor+" på respektive frågekort på www.blirvarldenbättre.se

UPPGIFT 2:

Svaren skulle kunna vara:

- Det finns ett tydligt samband mellan utbildning och antal barn
- Ökad tillgänglighet av preventivmedel
- Barnadödligheten sjunker
- Färre barnäktenskap
- Ökad jämställdhet
- Möjlighet till karriär ger färre barn

UTVECKLAT FÖR UTBILDNING

[Blirvärldenbättre.se](https://blirvarldenbättre.se) är framtagen för att ge ungdomar verktyg för att enklare förstå utvecklingen i världen. Att kunna reflektera över läget i världen bidrar till en nyanserad världsbild och något som gynnar elevers lärande i alla skolans ämnen.

Individuella framsteg kan enkelt följas på plattformen och innehållet är utvecklat för att kunna användas som lektionsmaterial i skolan. För dig som lärare finns en lärarhandledning med konkreta övningar förankrade i Skolverkets allmänna mål.

OM UNDP

UNDP leder FN:s arbete med att bekämpa de orättvisor som orsakas av fattigdom, ojämlikhet och klimatförändringar. Tillsammans med vårt breda nätverk av experter och partners i 170 länder stöttar vi nationer att bygga integrerade och hållbara lösningar för både människor och planeten.

UNDP Sverige arbetar för att stärka partnerskapet mellan Sverige och UNDP, samt öka människors kunskap och engagemang för FN:s arbete och Globala målen för hållbar utveckling.

[Blirvärldenbättre.se](https://blirvarldenbättre.se) har tagits fram av FN:s utvecklingsprogram (UNDP) med stöd från Sveriges biståndsmyndighet (Sida).

Copyright © 2022 UNDP Sweden. All rights reserved.

